

Kommunstyrelsens allmänna utskott

Kommunstyrelsen

KSAU § 79 Dnr KSN 2021-000296

Pilotprojekt Samordnad färdtjänsthandläggning i Fyrbodal

Beslut om deltagande i pilotprojekt om samordnad färdtjänsthandläggning i Fyrbodal behöver fattas.

Frågan om en gemensam organisation och gemensamma regler för färdtjänst samordnat med sjukresor och allmän kollektivtrafik utreddes 2010 av Västra Götalandsregionen och Västkom, vilket resulterade rapporten *Resa i Västra Götaland utan onödiga begränsningar av regler*. Det finns också ett inriktningsbeslut från regionfullmäktige (2020-05-26 § 163) om att riktlinjer och avgifter ska harmoniseras inom Västra Götaland. Något som också finns med i transportavtalen mellan anslutna kommuner och Västtrafik.

Drygt hälften av Sveriges kommuner har idag överlåtit myndighetsutövningen av färdtjänst till regionerna. Socialchefsnätverket i Fyrbodal uppdrog i november 2020 till en utsedd arbetsgrupp att ta fram ett förslag på hur en eventuell samorganisering skulle kunna se ut, samt kartlägga för- och nackdelar med en sådan organisation. Uppdraget har genom rapporten *Kartläggning av för- och nackdelar med en samorganisering med Västra Götalandsregionen gällande myndighetsutövande inom färdtjänst och riksfärdtjänst* redovisats till socialchefsnätverket.

Det framgår i arbetsgruppens rapport att det finns mycket tydliga incitament för att gå vidare med arbetet mot en samordnad organisation för färdtjänsthandläggning inom Fyrbodal, och i ett första skede i form av pilotprojekt. Rapporten visar att samordnad färdtjänsthandläggning kan ge bättre förutsättningar för ökad kompetens och rättssäkerhet, vilket ytterst också påverkar den enskilde sökande positivt. Arbetsgruppen bedömer också ett sådant förslag som fördelaktigt ur ett ekonomiskt perspektiv då det inträder stordriftsfördelar. Samordningen innebär att färdtjänst och riksfärdtjänst skulle handläggas hos Västra Götalandsregionen som i dagsläget handlägger sjukresor.

Funderingar finns kring om samordning i Fyrbodal medför att lokalkännedom som kan vara viktig för färdtjänsthandläggning kan gå förlorad.

Förvaltningen ser i likhet med arbetsgruppen fördelar med en samordnad färdtjänsthandläggning, gällande såväl bättre förutsättningar för ökad kompetens hos handläggarna och ökad rättssäkerhet, vilket ytterst också påverkar den enskilde sökande positivt. I flertalet kommuner utgör färdtjänsthandläggningen en del av en tjänst eller en tjänst, vilket innebär en sårbarhet dels vid frånvaro av handläggaren, dels i myndighetsutövandet.

Justerandes slgn

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens allmänna utskott

Förvaltningen bedömer att det är positivt att ett pilotprojekt kring samordnad färdtjänsthandläggning genomförs i Fyrbodal.

Även om Bengtsfors kommun skulle välja att inte delta i ett pilotprojekt kring samordnad färdtjänsthandläggning i Fyrbodal ser förvaltningen positivt på att ytterligare steg tas för att klargöra förutsättningar för samordnad färdtjänsthandläggning.

Beredande organ

Kommunchefen och utredarens tjänsteskrivelse 2021-03-10

Kommunstyrelsens allmänna utskotts förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att Bengtsfors kommun inte ska delta i pilotprojekt kring samordnad färdtjänsthandläggning i Fyrbodal.

Datum
2021-03-10

Kommunledningskontoret, utvecklings- och
administrationsenheten
Sara Larsson, 0531-526014
sara.larsson@bengtsfors.se

Kommunstyrelsen

Pilotprojekt Samordnad färdtjänsthandläggning i Fyrbodals kommun

Sammanfattning

Beslut om deltagande i pilotprojekt om samordnad färdtjänsthandläggning i Fyrbodals kommun behöver fattas.

Bakgrund

Frågan om en gemensam organisation och gemensamma regler för färdtjänst samordnat med sjukresor och allmän kollektivtrafik utreddes 2010 av Västra Götalandsregionen och Västkom, vilket resulterade i rapporten *Resor i Västra Götaland utan onödiga begränsningar av regler*. Det finns också ett inriktningsbeslut från regionfullmäktige (2020-05-26 § 163) om att riktlinjer och avgifter ska harmoniseras inom Västra Götaland. Något som också finns med i transportavtalen mellan anslutna kommuner och Västtrafik.

Drygt hälften av Sveriges kommuner har idag överlåtit myndighetsutövningen av färdtjänst till regionerna. Socialchefs nätverket i Fyrbodals kommun uppdrog i november 2020 till en utsedd arbetsgrupp att ta fram ett förslag på hur en eventuell samorganisering skulle kunna se ut, samt kartlägga för- och nackdelar med en sådan organisation. Uppdraget har genomförts genom rapporten *Kartläggning av för- och nackdelar med en samorganisering med Västra Götalandsregionen gällande myndighetsutövande inom färdtjänst och riks-färdtjänst* redovisats till socialchefs nätverket.

Det framgår i arbetsgruppens rapport att det finns mycket tydliga incitament för att gå vidare med arbetet mot en samordnad organisation för färdtjänsthandläggning inom Fyrbodals kommun, och i ett första skede i form av pilotprojekt. Rapporten visar att samordnad färdtjänsthandläggning kan ge bättre förutsättningar för ökad kompetens och rättssäkerhet, vilket ytterst också påverkar den enskilde sökande positivt. Arbetsgruppen bedömer också ett sådant förslag som fördelaktigt ur ett ekonomiskt perspektiv då det inträder stordriftsfördelar. Samordningen innebär att färdtjänst och riks-färdtjänst skulle handläggas hos Västra Götalandsregionen som i dagsläget handlägger sjukresor.

c:\users\goreri\appdata\local\microsoft\windows\inetcache\content.outlook\ec7f12\Tjänsteskrivelse pilotprojekt samordnad färdtjänst fyrbodals.docx

Analys

Förvaltningen ser i likhet med arbetsgruppen fördelar med en samordnad färdtjänsthandläggning, gällande såväl bättre förutsättningar för ökad kompetens hos handläggarna och ökad rättssäkerhet, vilket ytterst också påverkar den enskilde sökande positivt. I flertalet kommuner utgör färdtjänsthandläggningen en del av en tjänst eller en tjänst, vilket innebär en sårbarhet dels vid frånvaro av handläggaren, dels i myndighetsutövandet. Förvaltningen bedömer att det är positivt att pilotprojekt kring samordnad färdtjänsthandläggning genomförs i Fyrbodal.

Förvaltningens förslag till beslut

Alternativ

Kommunstyrelsen beslutar att Bengtsfors kommun ska delta i pilotprojekt kring samordnad färdtjänsthandläggning i Fyrbodal.

Alternativ

Kommunstyrelsen beslutar att Bengtsfors kommun inte ska delta i pilotprojekt kring samordnad färdtjänsthandläggning i Fyrbodal.

Göran Eriksson
Kommunchef

Sara Larsson
Utredare

Bilagor

Rapport Kartläggning av för- och nackdelar med en samorganisering med Västra Götalandsregionen gällande myndighetsutövande inom färdtjänst och riksfärdtjänst

Handläggare
Arbetsgrupp enligt nedan
Bild/Foto:

Ange utredningskollegor

Dnr:

Mottagare
Nätverket för socialchefer i
Fyrbodal

Framtidens färdtjänst i Fyrbodal

Kartläggning av för- och nackdelar med en samorganisering med Västra Götalandsregionen gällande myndighetsutövande inom färdtjänst och riksfärdtjänst

Handläggare:

Tommy Dahlgren, färdtjänsthandläggare Tanums kommun

Lena Larsson Martinsson, servicechef Sjukreseenheten

Susanne Johansson, färdtjänsthandläggare Sotenäs kommun

Ewa Peterson, enhetschef Biståndsenheten, Vänersborgs kommun

Lilla Edets kommun inbjudna till arbetsgruppen men har avböjt medverkan.

Sammanfattning av rapporten

Frågan om en gemensam organisation och gemensamma regler för färdtjänst samordnat med sjukresor och allmän kollektivtrafik utreddes 2010 av Västragötalandsregionen och Västkom, och resulterade i slutrapporten "Resa i Västra Götaland utan onödiga begränsningar av regler". Det finns också ett inriktningsbeslut från regionsfullmäktige 2020 05 26 § 163 om att riktlinjer och avgifter ska harmoniseras inom Västra götalandregionen. Även i transportavtalen mellan anslutna kommuner och Västtrafik finns inskrivet samma intention. 2019 kom även regeringens utredning om särskilda persontransporter, vilken lämnade fortsatt stor frihet till kommuner att själva ansvara för utformningen av myndighetsutövningen avseende färdtjänst och riksfärdtjänst.

Drygt hälften av Sveriges kommuner har idag överlåtit myndighetsutövningen av färdtjänst till regionerna, i olika former men med övervägande positiva effekter. Socialchefsnätverket i Fyrbodal uppdrog i november 2020 till en utsedd arbetsgrupp att ta fram ett förslag på hur en eventuell samorganisering skulle kunna se ut, samt kartlägga för- och nackdelar med ett sådan organisation. Uppdraget redovisas genom denna rapport till socialchefsnätverket.

Arbetsgruppens slutsats är att det finns mycket tydliga incitament för att gå vidare med arbetet mot en gemensam organisation för färdtjänsthandläggning inom Fyrbodal, och i ett första skede i form av pilotprojekt. Rapporten visar att kommunerna skulle ge bättre förutsättningar för ökad kompetens och rättssäkerhet genom en gemensam organisation, vilket ytterst också påverkar den enskilde sökande positivt. Arbetsgruppen bedömer också ett sådant förslag som fördelaktigt ur ett ekonomiskt perspektiv då det inträder stordriftsfördelar.

Arbetsgruppen föreslår socialchefsnätverket att ställa frågan om intresse för ett gemensamt projekt kring samorganisering till Regionala kollektivtrafikmyndigheten utifrån de positiva effekter som bedöms finnas, och därefter tillsätta en gemensam arbetsgrupp för att ta fram ett mer detaljerat förslag kring projektorganisation samt avtal.

Arbetsgruppen genom sammankallande tjänsteman

Tommy Dahlgren, Tanums kommun.

1 Uppdrag

1.1 Mål och syfte

Målet är att på socialchefsnätverkets uppdrag skapa en tydlig bild av fördelar och nackdelar med att färdtjänsthandläggning samorganiserar under kollektivtrafikmyndigheten. Berörda parter/aktörer

1.2 Avgränsning

Rapporten innefattar inte, utifrån uppdragets avgränsning, specificerade förslag på organisation eller ekonomisk reglering/avtal.

1.3 Underlag

- *Resa i Västra Götalandsregionen utan onödigt hinder*. Förslag till gemensam organisation och gemensamma regler för färdtjänst samordnat med sjukresor och allmän kollektivtrafik 2010
- *SOU Särskilda persontransporter* – moderniserad lagstiftning för ökad samordning 2018
- Omvärldsanalys
- Telefonintervju med berörd tjänsteperson i Region Skåne, Region Dalarna samt länstrafiken i Örebro län.

2 Resultat och slutsatser

Bakgrund

Vad är färdtjänst samt kommunens skyldighet att anordna sådan?

Lagen anger att med färdtjänst avses särskilt anordnade transporter för personer med funktionsnedsättning. Lagen anger vidare under vilka förutsättningar färdtjänst kan erhållas. Av propositionen till lagen framgår att färdtjänst skall betraktas som en del i det kollektiva trafiksystemet och ett komplement till linjetrafiken.

Färdtjänst kan definieras på följande sätt:

- Färdtjänst är en kompletterande kollektiv transportform, som efter behovsprövning får användas av personer som på grund av funktionshinder, som inte endast är kortvarigt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationer.
- Skyldigheten att anordna färdtjänst innefattar även att ansvara för tillståndsgivning. Dessa två skyldigheter kan endera skötas av kommun eller efter överlåtelse till kollektivtrafikmyndighet

Vänersborgs kommun

Omvärldsbevakning / regionsnivå:

Drygt hälften av Sveriges kommuner har överlåtit handläggningen av färdtjänst till regionen, med olika former av avtal eller skatteväxling.

Region	Läge
Norrbotten	12 av länets 14 kommuner har beslutat att överlåta färdtjänsten och riksfärdtjänsten till Regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM)
Västerbotten	I Västerbotten har respektive kommun hand om färdtjänsten
Västernorrland	Kommunerna i länet är som oftast huvudmän för färdtjänsten och man ansöker om färdtjänst hos respektive kommun. I Kramfors, Timrå och Ånge kommun handläggs färdtjänsten av Din Tur på uppdrag av kommunerna
Jämtland/Härjedalen	Region Jämtland Härjedalen svarar för myndighetsutövningen, dvs fattar beslut om rätt till färdtjänst/riksfärdtjänst föreligger
Gävleborg	Region Gävleborg ansvarar för tillståndsgivningen i Bollnäs, Hofors, Nordanstig, Ockelbo och Söderhamns kommuner
Dalarna	På uppdrag av Dalarnas kommuner ansvarar Region Dalarna för myndighetsutövningen gällande färdtjänst och riksfärdtjänst i länet. Utredning och prövning av tillstånd för färdtjänst och riksfärdtjänst organiseras genom kollektivtrafikförvaltningen
Uppsala	Kommunerna ansvarar för färdtjänst/riksfärdtjänst
Stockholm	Ansökan ställs till hemkommunen, som skickar alla handlingar (läkarintyg, utredning, ansökan och foto) till Färdtjänsten på Trafikförvaltningen som fattar beslutet.
Västmanland	Sala och Västerås har upplåtit till kollektivtrafikenheten att utreda och fatta beslut om färdtjänst/ riksfärdtjänst. Övriga kommuner hanterar det själva.
Värmland	Region Värmland ansvarar för färdtjänst och riksfärdtjänst i alla Värmlands kommuner
Sörmland	Kommunerna ansvarar själva för färdtjänst/ riksfärdtjänst.
Östergötland	Kommunerna ansvarar själva för färdtjänst/ riksfärdtjänst.
Örebro	Region Örebro hanterar ansökningar och tar beslut om färdtjänst/riksfärdtjänst
Jönköping	Region Jönköpings län i Jönköpings län och dess förvaltning Jönköpings Länstrafik ansvarar för att utreda och pröva tillstånd till färdtjänst för invånare i Jönköpings län
Kalmar	Som regional kollektivtrafikmyndighet har Region Kalmar län ansvaret för utredning och utförande av färdtjänst och riksfärdtjänst för samtliga kommuner i Kalmar län.
Kronoberg	Serviceresor Kronoberg är Färdtjänsthandläggare för Alvesta, Lessebo, Tingsryd, Uppvidinge, Ljungby och Växjö kommun
Halland	I Halland är det Region Halland som prövar rätten till färdtjänst för dig som är folkbokförd i Laholm, Halmstad, Hylte, Falkenberg eller

Vänersborgs kommun

	Varberg. Är du folkbokförd i Kungsbacka ansöker du hos kommunens särskilda färdtjänsthandläggare.
Gotland	Färdtjänsthandläggaren beslutar på delegation av tekniska nämnden, Region Gotland
Skåne	Du ansöker om färdtjänst hos Skånetrafiken eller din kommun. Följande kommuner har upplåtit ansvar för utredning, beslut och utförande till Skånetrafiken: <ul style="list-style-type: none">• Bjuv, Burlöv, Bromölla, Båstad, Eslöv, Helsingborg, Hässleholm, Hörby, Höör, Kristianstad, Landskrona, Lomma, Osby, Perstorp, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Svalöv, Svedala, Tomelilla, Ystad, Åstorp, Ängelholm, Örkellunga och Östra Göinge.
Blekinge	Regionen ansvarar för utredning och beslut avseende färdtjänst/ riksfärdtjänst.
Västra Götaland	Varje kommun ansvarar för utredning och beslut gällande färdtjänst/ riksfärdtjänst.

Samtal med färdtjänsthandläggare, region Skåne:

25 kommuner av 33 ingår i Skånetrafiken. Skånetrafiken erbjuder sina trafik tjänster (beställning, köra och ta hand om betalning) med färdtjänst mot att kommer överlåter sin myndighetsdel (utreda och besluta om färdtjänst). De för närvarande 8 kommuner som inte ingår får sköta sin upphandling och utförande själva. Kommunerna kan inte som VG köpa tjänster av västrafik men behålla sin myndighetsutövning själva. De kommuner som ingått samarbete med Skånetrafiken erlägger en avgift per resa gällande trafik kostnaden (reslängd och fordonstyp) + procentpåslag för utförande av myndighets och overheadkostnader. Tanken är att när alla 33 kommuner är anslutna så kommer detta att skatteväxlas istället.

Samtal med Linda Permats, region Dalarna:

"Färdtjänsten är ett komplement till linjetrafiken och ett särskilt tillstånd krävs för att få resa med färdtjänsten. Färdtjänsten är en reseform som bygger på samåkning och ingår i den anropsstyrda servicetrafiken. Av miljö- och kostnadsskäl planeras och samordnas färdtjänstresor med andra serviceresor som exempelvis sjukresor. Resorna genomförs med olika typer av servicefordon beroende på hur färdtjänstillståndet ser ut. Du får resa obegränsat med färdtjänsten i hela Dalarnas län samt upp till 30 kilometer utanför länsgränsen inom Sverige.

För att beviljas färdtjänst krävs att funktionsnedsättningen beräknas ha en varaktighet på minst tre månader. Det är funktionsnedsättningens omfattning som avgör om du har rätt till färdtjänst. Färdtjänst kan inte beviljas på grund av att allmän kollektivtrafik saknas eller är dåligt utbyggt.

- 100-200 nya sökningar per vecka, 8000 färdtjänstillstånd.
- Gör inga hembesök, telefonkontakt
- 9 handläggare, 1 adm och en chef. Började med 6 handläggare, ca 2 veckor i handläggningstid.

Vänersborgs kommun

- 15 kommuner(samtliga kommuner i Dalarna) betjänas från kontoret i Borlänge. Fungerar mycket bra. Kollegialt samma bedömningar, överlappar varandra. Trivsel mycket bra. Har haft gemensamma riktlinjer sedan 2007.
- Vad fungerar inte helt tillfredställande: Läkarutlåtanden är av mycket skiftande kvalitet. Har tillåtelse till kortare stopp vid ex. bankomat och kyrkogårdsbesök. Men detta ses nu över vid översyn av reglementet.

Samtal med Birgitta Lind, Länstrafiken Örebro län

- Fungerat som en enhet sedan 2001, 12 kommuner betjänas från Örebro. Birgitta nu pensionär som vikarierar började 2001.
- Ungefär 10 000 tillstånd, sjukresor sitter i egen korridor.
- "Allt fungerar jättebra!". Inga hembesök längre, telefonkontakt fungerar lika bra.
- Alla 85+ behöver inte utredas, beviljas färdtjänst direkt.
- Har en bra manual så nya på tjänsten kan komma igång direkt.
- Vad kan bli bättre? Läkarutlåtanden antagligen kan inte läkarna ge opartiska utlåtanden!
- 8 färdtjänstutredare och 1 chef

Läget i Fyrbodals kommuner:

I Fyrbodals kommuner har alla färdtjänsthandläggare, ofta organiserade under socialnämnden. Tjänsterna i de mindre kommunerna är ofta organiserade som del av tjänst, i genomsnitt på en halvtid. De större kommunerna har 1-2 riktade handläggare på heltid. Upplevelsen i färdtjänsthandläggarnas nätverk är att rollen är ensam och sårbar, och ofta svår att både rekrytera till och bibehålla kompetens för.

Nedan bild beskriver folkmängd per åldersgrupp, samt antal färdtjänstillstånd i Fyrbodals kommuner.

Folkmängd 2019-12-31 efter region och åldersgrupp. Antal										
Kommun/Region	0-15	16-24	25-44	45-64	65	Totalt	%	Antal färdtjänstillstånd	Andel över 65	
Bengtstors	1 594	850	1 920	2 530	2 856	9 750	0,040	310	0,012	
Dals-Ed	805	470	1 059	1 160	1 319	4 813	0,020	155	0,005	
Lilla Edet	2 733	1 295	3 628	3 639	2 814	14 109	0,058	434	0,011	
Mellerud	1 571	872	1 931	2 362	2 574	9 310	0,038	288	0,010	
Munkedal	1 946	965	2 359	2 630	2 613	10 513	0,043	326	0,011	
Sotenäs	1 188	693	1 685	2 490	3 005	9 061	0,037	272	0,012	
Strömstad	2 448	1 152	3 367	3 244	3 007	13 218	0,054	409	0,012	
Vänersborg	7 586	3 927	9 134	10 013	8 931	39 591	0,161	1228	0,036	
Åmål	2 207	1 201	2 544	3 325	3 333	12 610	0,051	391	0,014	
Färgelanda	1 167	616	1 407	1 744	1 703	6 637	0,027	199	0,007	
Lysekil	2 306	1 224	2 787	3 882	4 356	14 555	0,059	450	0,018	
Munkedal	1 946	965	2 359	2 630	2 613	10 513	0,043	326	0,011	
Tanum	2 141	1 024	2 649	3 341	3 686	12 841	0,052	385	0,015	
Trollhättan						59 058	0,241	1772		
Uddevalle	10 979	5 730	13 937	14 126	11 931	56 703	0,231	1758	0,049	
Summa	33 914	17497	42 228	47 425	45 178	245 300	1	8701		
							2019	8700		

En alternativ organisering

En samorganisering av färdtjänsthandläggningen hos regionen skulle innebära att de kommuner som önskar, ansluter sig till avtalet och upplåter myndighetsutövningen och tillståndsutformningen till en riktad enhet för serviceresor.

Ett exempel är region Skåne, och Skånetrafikens överenskommelse om finansiering av överlåtna uppgifter enligt färdtjänst och riksfärdtjänst. Kommunerna står för den faktiska transportkostnaden för utförda färdtjänstresor samt stödfunktioner. Överenskommelsen bygger på att kommunernas bidrag ska täcka de kostnader som uppstår i den färdtjänstverksamhet som kommunen överlämnat till regionen att hantera. Fördelning kan ske procentuellt t ex utifrån antalet färdtjänstillstånd.

Fördelar med en samorganisering

God service – ”En väg in”

Medborgaren har ”En väg in” för all ärendehantering när det gäller färdtjänst, riksfärdtjänst samt sjukresor.

En samlad administration ger medborgaren fördelen av ”en väg in” – det vill säga en tydlig instans att vända sig till för samordnad och kompetent hantering av alla typer av särskilda persontransporter. Har huvudmannen också ansvaret för kollektivtrafiken så som RKM har så ger detta ännu bättre förutsättningar för att utveckla samordningen mellan de särskilda persontransporterna och kollektivtrafiken och se de mindre fordonen som en del i kollektivtrafiken. Idag är det 70 % av de som har färdtjänst som även åker sjukresor dvs de är en person som använder två olika tjänster och är i behov av att resa. För medborgaren handlar det då inte om särskilda persontransporter utan om kollektivtrafik baserat på individuella behov.

Vidare är idag en stor andel av de samtal som inkommer till kommunens färdtjänsthandläggare frågor som sjukresor, vilket dels tar tid men också kan vara otydligt för den enskilde som kan uppleva sig runtskickad. En samlad organisation skulle sannolikt kunna ge en bättre service.

Stärkt rättssäkerhet och kvalitet:

En gemensam myndighetsenhet för handläggning av färdtjänst och riksfärdtjänst bedöms skapa bättre förutsättningar för att stärka rättssäkerheten och kvalitén. Färdtjänsthandläggare i Fyrbodals kommuner arbetar oftast ensamma i sitt uppdrag och i majoriteten av kommunerna som del av tjänst, och att sammanföra personal till en enhet, stärker sannolikt den gemensamma kompetensen redan genom närhet till kollegialt utbyte i en organisation som är riktad mot transportlagstiftning. Det förväntas också stärka rättssäkerheten i myndighetsutövandet genom att lika fall handläggs lika över hela Fyrbodals område, och i enlighet med aktuell praxis och framtagna rutiner. En sådan verksamhet har också bättre möjligheter att upprätthålla kvalitet och kompetens under hela året, då nuvarande sårbarhet kan minimeras genom att kollegor med liknande kompetens kan täcka upp under sjukfrånvaro och semestrar. Vidare bedöms det utifrån kostnader för rekrytering, utbildning och kompetensutveckling vara en attraktiv organisation att söka sig till och utvecklas inom.

Vänersborgs kommun

Likställighet och förståelighet

Kommuninnevånare i Fyrbodalen gynnas genom att generella bestämmelser och egenavgift är densamma oavsett var du bor i Fyrbodalen. Som tidigare beskrivits bedöms också en likvärdig handläggning stärkas i en gemensam myndighet.

Historiskt finns i många kommuner ett synsätt att färdtjänst är en del av socialtjänstlagens måluppfyllelse. Det finns ett inbyggt motstånd att se färdtjänstlagens intensioner att färdtjänst är en transportform som skall baseras på förmågan att kunna använda den allmänna kollektivtrafiken. Inte att utjämna bristande utbud av såväl tillgänglighet som volym av allmän kollektivtrafik.

Med en separat myndighet som sköter handläggning kan fokus öka för att se de funktionsnedsattas behov istället för brister i allmän kollektivtrafik.

Ökad samordning och samarbete med andra serviceresor:

Att färdtjänst och riksfärdtjänst ligger under samma huvudman gynnar helhetsbilden av att se "hela resan", och därmed ansvaret för att anpassa den allmänna kollektivtrafiken i den mån att färdtjänsttillstånden i regionen minskar i antal. Målet bör vara att framtidens färdtjänst består av endast speciallösningar för personer med så stora funktionsnedsättningar att allmän kollektivtrafik ens i kombination med annan lösning, inte går att genomföra.

Som del av regionen är också vägen kortare för att bedriva utvecklingsarbete kring tex läkarutlåtande vid ansökan om färdtjänstresor, vilket kan underlätta handläggningen och korta handläggningstider.

Ekonomi / administrativa kostnader

I rapporten beskrivs inte utformningen i detalj, men beräknat på rikssnitt på ärenden per handläggare bör det i en gemensam organisation inträda markanta stordriftsfördelar. Även den administrativa kostnaden för chef, lokal etc skulle bli fördelaktig för såväl kommun som region vid en samorganisering med tex sjukreseenheten.

Nackdelar/Risker

Avstånd mellan sökande och handläggare

Nackdelar med en centraliserad myndighet skapar större geografiska avstånd mellan de sökande och handläggare. Hembesök i sådan organisation är mycket begränsad, men rutiner kan utvecklas för att genomföras i de fall det behövs för ett gott nog beslutsunderlag.

Det kan i processen uppstå en oro på individuell nivå för nuvarande befattningshavare som färdtjänsthandläggare om vad som händer med den egna anställningen

Olika avtal

Några kommuner har idag kompletterande avtal med Riksfärdtjänst Sverige för hantering och utförande av riksfärdtjänstresor rörande samtliga trafikslag, personbil, specialfordon, tåg, flyg och båt, samt resor i annan kommun (RIAK) och här behövs förändring till att dessa kommuner ansluter sig till avtal med Västtrafik för utförandet. I avtalet med Västtrafik ingår riksfärdtjänstresor i form av personbil och specialfordon att tillgå för avtalstecknande parter.

Vänersborgs kommun

Medan riktlinjerna mellan Fyrbodals kommuner idag i nätverket för färdtjänsthandläggare bedöms vara i huvudsak likvärdiga, så finns ännu lokala skillnader avseende t ex bokningsfönster och egenavgift. I en gemensam organisation behöver sådana regler vara gemensamma för de kommuner som väljer att ansluta sig till avtalet.

Kostnadsutveckling och egenkontroll behöver säkerställas

När kommuner överlåter verksamhet till annan aktör behöver rutiner för uppföljning och internkontroll upprättas och ingå i avtalet, för att kunna följa utveckling av t ex kostnad för genomförda resor.

Resultat

En samorganisering är en komplex fråga då den berör flera huvudmän och perspektiv. Samtidigt är Fyrbodals inte på några vis först på bollen, utan rapporten påvisar att mer än hälften av Sveriges kommuner redan genomfört en sådan förändring med goda resultat.

I arbetsgruppens kartläggning framkommer övervägande fördelar, för såväl den enskilde kommunmedborgaren/resenären, handläggning, rättssäkerhet och ekonomi. Arbetsgruppen bedömer det som viktigt att en fråga om samorganisering initieras med den regionala kollektivtrafikmyndigheten då det finns tydliga vinster för båda organisationer och den enskilde medborgaren. Färdtjänstservicen ska vara rättvis och kunna utvecklas på ett hållbart sätt.

Möjligheten till samorganisering skulle med fördel kunna bedrivas i form av ett pilotprojekt för att närmare kunna prova i skarpt läge och löpande utveckla utformningen och utvärdera effekterna. Det finns flera av Fyrbodals kommuner som har goda förutsättningar att ingå i pilotprojektet, då de redan idag har väldigt liknande bokningsfönster, avståndsbasead taxa samt samsyn i nuvarande riktlinjer i enlighet med regionfullmäktiges inriktningsbeslut (2020 05 26 § 163.)

Arbetsgruppen ser det också som en framgångsfaktor att frågan förankras väl i berörda politiska nämnder samt att intresseföreningar görs delaktiga i dialog så tidigt som möjligt, t ex genom att utgöra referensgrupper under projektets gång.

Förslag till beslut

Nätverket för socialchefer föreslås därmed att ställa sig bakom förslag till pilotprojekt gällande samorganisering och initiera ett sådant samarbete med berörda parter.